

Miljøgodkendelse til slagtesvine- og kvægproduktion på
ejendommen Højfjældevej 5, 4900 Nakskov

5. maj 2009

Stamdata:

Ansøger	Børge Sørensen
Bedriftens adresse	Højfjældevej 5, 4900 Nakskov
Matrikelnummer	2 a Halsted, Højfjælde By
Virksomhedens art	Svine – og kvægbesætning
Listebetegnelse	Anlæg til husdyrproduktion mellem 75 og 250 DE
Ejer	Børge Sørensen
CHR-nummer	70719
Kontaktperson	Børge Sørensen
Tilsynsmyndighed	Lolland Kommune

Indholdsfortegnelse

1. Generelle forhold	S.	4
1.1 Beskrivelse af husdyrbruget	S.	4
1.2 Generelle vilkår	S.	5
2. Husdyrholdet, staldanlæg og drift	S.	5
2.1 Husdyrholdet	S.	5
2.2 Ventilation	S.	6
2.3 Fodring	S.	6
2.4 Energi og vandforbrug	S.	6
2.5 Affald	S.	6
2.6 Råvarer og hjælpestoffer	S.	7
2.7 Rengøring af staldanlæg	S.	7
2.8 Uheld og risici	S.	7
3. Gødningsproduktion og – håndtering	S.	7
3.1 Flydende husdyrgødning	S.	7
3.2 Fast husdyrgødning	S.	7
4 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	S.	8
4.1 Lugt	S.	8
4.2 Transport	S.	8
4.3 Støjkluder	S.	8
4.4 Fluer og skadedyr	S.	9
4.5 Støv	S.	9
4.6 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	S.	9
4.7 Sprøjtemidler	S.	9
5 Påvirkning fra arealerne	S.	10
5.1 Udbringningsarealerne	S.	10
6 Bedst tilgængelige teknologi/renere teknologi	S.	10
6.1 BAT/renere teknologi	S.	10
7 Egenkontrol og dokumentation	S.	10
7.1 Egenkontrol og dokumentation	S.	11
8 Andre forhold	S.	11
Offentliggørelse og klagevejledning	S.	11
Søgsmål	S.	11
Lovgrundlag	S.	12
Bilagsliste	S.	12

1. Generelle forhold

1.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Lolland Kommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Svineproduktionen på Højfjældevej 5 kan udvides **fra** den nuværende besætning på 300 stk. årssøer, 7500 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) samt 1590 stk. slagtesvin (30-102 kg) svarende til 156,66 DE **til** 300 stk. årssøer, 9000 stk. smågrise (7,2-30 kg) og 2800 stk. slagtesvin (30-102 kg) svarende til 201,39 DE.

Derudover er der et nuværende kvæghold på 18,05 DE som ønskes udvidet til 19,20 DE.

Der vil således være et samlet dyrehold på ejendommen på 220,59 DE.

I forbindelse med udvidelsen sker der ingen bygningsmæssige ændringer.

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Højfjældevej 5, 4900 Nakskov. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 70719, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 13271984 samt P-nr. 1000533265.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 5. maj 2017. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2017.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget.

Gyldighed

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelse.

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når besætningen er nået op på 220,59 dyreenheder
- Besætningens/produktionens størrelse den 5. maj 2011

Indsigelser i forbindelse med partshøring

I partshøringsperioden er der indkommet bemærkninger fra Vestlollands Golfklub. Golfklubben mener, at den øgede produktion vil give øgede lugtgener og ønsker derfor vilkår om rensning af afgangsluften fra produktionen og vilkår omkring gylleudspredning.

Børge Sørensen og Golfklubben er i fællesskab blevet enige om en række vilkår i forbindelse med gylleudspredning, som vil kunne reducere lugtgenerne for golfklubben og dens medlemmer. Disse vilkår er indarbejdet i godkendelsen. Se vilkår 4.1.1- 4.1.6.

Golfklubben har i deres høringsvar ønsket rensning af afgangsluften fra svineproduktionen.

Ifølge udregninger i det elektroniske ansøgningssystem er lugtgeneafstanden overholdt. Derudover har Lolland Kommune ikke modtaget klage over lugt fra ejendommen, og ved tilsyn er der heller ikke observeret lugt fra ejendommen. På baggrund af dette, mener Lolland Kommune ikke, at der er belæg for, at stille vilkår om rensning af afgangsluften fra svineproduktionen. Kommunen har dog stillet vilkår om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

1.3 Generelle vilkår

1.3.1

Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter ændringen.

1.3.2

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse (bilag 1) og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

1.3.3

Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommune inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

1.3.4

De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

1.3.5

Godkendelsens forudsætninger (miljøteknisk beskrivelse) og miljøvurderingen tager udgangspunkt i de udbringningsarealer, der fremgår af bilag 2. Det samlede udspretningsareal udgør 164,6 ha. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift som fremgår af bilag 1.

1.3.6

Ændringer af udspretningsarealet, skal anmeldes til Lolland Kommune, der vurderer, om de nye arealer er mere sårbare end de nuværende.

2. Husdyrholdet, staldanlæg og drift

2.1 Husdyrholdet

2.1.1

Husdyrholdet skal være sammensat, som beskrevet nedenfor:

<i>Dyrekategori</i>	<i>Før udvidelse</i>	<i>Før Udvidelse</i>	<i>Før udvidelse</i>	<i>Efter udvidelse</i>	<i>Efter udvidelse</i>	<i>Efter udvidelse</i>
<i>Dyreart</i>	Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	Stipladser
<i>Ammekøer</i>	16	10		18	11,26	
<i>Opdræt (0-6 mdr.)</i>	6	1,22		6	1,22	
<i>Opdræt (6-16 mdr.)</i>	10	3,06		10	3,06	
<i>Tyrekalve (til 450</i>	10	2,94		9	2,65	

<i>kg)</i>						
<i>Tyrekalve (0-6 mdr.)</i>	6	0,36		9	0,54	
<i>Avlstyr</i>	1	0,47		1	0,47	
<i>Årssøer</i>	300	69,96	300	300	69,96	300
<i>Smågrise (7,2-30 kg)</i>	7.500	42,86	1155	9.000	51,43	1385
<i>Slagtesvin (30-102 kg)</i>	1.590	43,8	400	2800	80	700
I alt		174,71			220,59	

2.1.2

Svinebruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 220,59 DE på årsplan. Fordelingen af dyr fremgår af ovenstående tabel. Ved en væsentlig ændring i sammensætningen af dyr på stald skal Lolland Kommune informeres herom på forhånd.

2.1.3

Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.

2.1.4

Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

2.2 Ventilation

2.2.1

Ventilationssystemet i smågrisestalden skal rengøres og efterses, inden der sættes et nyt hold dyr ind. Nævnte skal fremgå af egenkontrol journal.

2.2.2

Ventilationssystemet i de andre stalde skal rengøres om foråret, og når staldene er tømte.

2.2.3

Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.

2.3 Fodring

2.3.1

Til slagtesvinene må der maksimalt tildeles 152 gram råprotein/FE.

2.3.2

Det skal dokumenteres, at der kun anvendes 152 gram råprotein/FE.

2.4 Energi- og vandforbrug

2.4.1

Der skal senest den 1. august 2009 fremsendes en handlingsplan, der redegør for, hvordan energi og vandforbruget kan reduceres.

2.5 Affald

2.5.1

Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.

2.5.2

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container/kadaverkappe eller lignende, således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.

2.5.3

Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.

2.6 Råvarer og hjælpestoffer

2.6.1 Dieselstanders tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

2.7 Rengøring af staldanlæg

2.7.1

Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

2.8 Uheld og risici

2.8.1

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til alarmcentralen på 112 samt efterfølgende straks at kontakte Lolland Kommunes Teknik- og Miljømyndighed, tlf.: 5467 6767. Senest 14 dage efter hændelsen skal der, skriftligt overfor Lolland Kommune, redegøres for baggrunden for uheldet samt hvilke tiltag, der påtænkes foretaget til forebyggelse af lignende uheld i fremtiden.

2.8.2

Der skal, seneste en måned efter godkendelse er meddelt, foreligge en beredskabsplan for Højfjældevej som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes så oplysningerne i den altid er opdateret.

3. Gødningsproduktion og – håndtering

3.1 Flydende husdyrgødning

3.1.1

Såfremt der ikke bruges selvlæssende gyllevogn, skal der etableres en læsseplads ved gyllebeholderen på 1000 m³. Læssepladsen skal have afløb, så evt. spild kan opsamles i gyllebeholderen.

3.1.2

Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen. Kontrollen skal udføres af en autoriseret kloakmester.

3.1.3

Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt gyllebeholderen afmeldes beholderkontrol, skal den gøres uanvendelig inden førstkommende 1. januar.

3.1.4

Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages og pumpningen i så fald afbrydes.

3.2 Fast gødning inkl. dybstrøelse

3.2.1

2/3 af møddingspladsen skal overdækkes, og frisk gødning overdækkes som minimum en gang om ugen.

4. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

4.1 Lugt

4.1.1

På udspretningsarealet tæt på golfbanen (se Bilag 3) må der ikke udbringes gylle kun staldmøg eller handelsgødning.

4.1.2

Udbringning af staldmøg på arealet tæt på golfbanen skal foregå i vintermånederne.

4.1.3

Der skal tages hensyn til vindretningen, når der udbringes staldmøg, således at udbringningen medfører så få lugtgener som muligt.

4.1.4

Ved hverdagsarrangementer på golfbanen må der, såfremt golfbanen har underrettet ejer Børge Sørensen, så vidt det er muligt, ikke bringe gylle ud i ugen op til arrangementet.

4.1.5

Ved gyllekørsel på alle udspretningsarealer tages der generelt hensyn til vindretningen, således at lugtgener minimeres.

4.1.6

Gylleudbringning forsøges overstået på så få dage som muligt, således at lugtgener minimeres.

4.1.7

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

4.2 Transport

4.2.1

Såfremt det anslåede årlige antal transporter i forbindelse med projektet, der fremgår i den i miljøteknisk vurdering, overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes og vurdere, om der medfører væsentlige gener for de omkringboende.

4.3 Støjklider

4.3.1

Virksomhedens bidrag (normalt kun fra faste installationer) til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag – fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 maksimal værdi
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Søn- og helligdage kl. 07- 18 (8 timer)		
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

4.3.2

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

4.3.3

Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 2.11.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

I våde høst år kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

4.4 Fluor og skadedyr

4.4.1

Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.4.2

Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

4.5 Støv

4.5.1

Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

4.6 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

4.6.1

Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtag.

4.6.2

Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.6.3

Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spil kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.6.4

Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

4.7 Sprøjtemidler

4.7.1

Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

5 Påvirkning fra arealerne

5.1 Udbringningsarealerne

5.1.1

Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 164,6 ha udspretningsareal, som fremgår af den miljøtekniske beskrivelse (bilag 1).

5.1.2

På bedriftens arealer (bilag 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 220,59 DE pr/planår (1/8 til 31/7), således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,33 DE/ha.

Der kan ved tilsynet anmodes om dokumentation herfor for de seneste 5 år fx i form af de indsendte gødningsregnskaber. (Dette vilkår træder dog først i kraft fra godkendelsesdatoen og således skal der ikke de første år kunne fremvises gødningsregnskaber, som dokumentere dette 5 år tilbage i tiden).

5.1.3

Der må ikke udbringes husdyrgødning i en zone nærmere end 10 meter fra det næringsstoffølsomme område (lokalitet 3), som angivet på bilag 4.

6 Bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi

6.1 BAT/Renere teknologi

6.1.1

Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.

6.1.2

Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksamheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

6.1.3

Anlæg der er særligt energiforbrugende, fx ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

7 Egenkontrol og dokumentation

7.1 Egenkontrol

7.1.1

På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.

7.1.2

Der skal føres journal over dato og aktivitet vedr. udspretning af gylle og sprøjtning i marken. Journalen skal kunne forevises på forlangende af tilsynsmyndigheden.

7.1.3

Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

7.1.4

Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften i mindst 5 år;

- Hvornår der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport, samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget
- Om og hvornår der har været større driftsstop af anlæg, hvor længe, og hvorfor samt hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.
- Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. (f.eks. kvittering for køb af kuponhæfte på genbrugsstationen)
- Dokumentation i form af forpagtnings- og overførelsesaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
- Dokumentation for vedligeholdelse og eftersyn af ventilationsanlæg.
- Antallet af transporter skal til og fra ejendommen skal noteres i de første to år efter, at godkendelsen er meddelt.

8 Andre forhold

Offentliggørelse og klagevejledning

Afgørelsen om miljøgodkendelse offentliggøres ved annoncering i ugeaviserne den 5. maj 2009.

Miljøgodkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Sundhedsstyrelsen
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

Derudover kan en række foreninger og organisationer påklage afgørelsen jf. §§ 85 og 86 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Afgørelsen kan inden 4 uger skriftligt påklages til Miljøklagenævnet, og eventuel klage skal senest ved klagefristens udløb den 2. juni 2009 være modtaget i Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndighed, Jernbanegade 7, 4930 Maribo. E-mail: Teknik-ogMiljomyndighed@lolland.dk

Vi sender derefter klagen videre til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der er anvendt ved behandling af sagen. Ansøger vil blive underrettet, såfremt der inden klagefristens udløb indgives klage fra anden side.

Betingelser mens en klage behandles:

Miljøgodkendelsen vil kunne udnyttes i den tid, Miljøklagenævnet behandler en eventuel klage, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Forudsætningen for det er, at de vilkår, der er stillet i godkendelsen opfyldes. Dette indebærer dog ingen begrænsning for Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve godkendelsen.

Søgsmål

Opmærksomheden henledes på lovens § 90 vedrørende søgsmål. Heraf fremgår det, at såfremt det ønskes at prøve afgørelsen ved domstolene, skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål udløber således 5. november 2009.

Lovgrundlag

Godkendelsen er givet med baggrund i følgende lovgivning:

- Lov nr. 1572 af 20. dec. 2006 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug, samt vejledninger og bilag hertil.
- Bek. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bek. 1695 af 19. dec. 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Bek. 1152 af 23. nov. 2006 om husdyrhold og arealkrav mv.

Bilagsliste

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering
2. Udspretningsarealer
3. Udspretningsarealer ved Golfbanen
4. Kort over naturlokaliteter
5. Kort over ejendommen

Kopi af afgørelse er sendt til

Ansøger, Børge Sørensen
Konsulent Heidi Ledskov, Gefion
Naboer til Højfjældevej 5
Miljøcenter Nykøbing: post@nyk.mim.dk
Embedslægen/Sundhedsstyrelsen: sjl@sst.dk
Det Økologiske Råd: husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Naturfredningsforening: dn@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk og lolland@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen: gun@ferkvandsfiskeriforeningen.dk
Forbrugerrådet: fbr@fbr.dk
Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Storstrømmen: jakobsen.terkel@gmail.com
Arbejdstilsynet: at@at.dk
Dansk Botanisk Forening: dbotf@mail.tele.dk
Greenpeace: hoering@nordic.greenpeace.org

Bilag 1 – Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse

1. Beskrivelse af produktionsanlægget og bedriftens arealer

1.1 Ansøger og ejerforhold

Højfjældevej 5, 4900 Nakskov ejes og drives af Børge Sørensen. Ejendommen drives som en konventionel svineproduktion med so-, smågrise – og slagtesvineproduktion. Derudover er der et mindre kvæghold på ejendommen.

1.2 Husdyrbruget

Den nuværende besætning er på 300 stk. årssøer, 7500 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) samt 1590 stk. slagtesvin (30-102 kg) svarende til 156,66 DE. Ejer ønsker at udvide produktionen til 300 stk. årssøer, 9000 stk. smågrise (7,2-30 kg) og 2800 stk. slagtesvin (30-102 kg) svarende til 201,39 DE.

Derudover er der et nuværende kvæghold på 18,05 DE som ønskes udvidet til 19,20 DE.

1.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Højfjældevej 5 er placeret i landzone. Ejendommen er fritliggende i det åbne land syd for landsbyen Halsted. Se bilag 5.

I tabellen er beskrevet afstande fra stald og gødningsopbevaringsanlæg til forskellige lokaliteter.

Afstand fra stald

og gødningsopbevaringsanlæg til:

	Aktuel afstand:	Afstandskrav
Nærmeste nabobeboelse	220 m	30
Byzone	>300	300
Lokalplanlagt område i landzone	>300	300
Sommerhusområde	>300	300
Samlet bebyggelse i landzone	>300	300
Enkelt vandindvinding	>300	25
Vandløb, dræn, søer	135	15
Offentlig vej	20	15
Egen beboelse	5	15
Naboskel	30	30
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	>25

1.3.1 Landskabelig placering

Der sker ingen landskabelige ændringer i forbindelse med udvidelsen, da der ikke bygges nye stalde eller nye gyllebeholdere.

1.3.2 Ejendommens placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mm.

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Loven indeholder desuden forbud med at ændre tilstanden inden for beskyttede naturtyper (§ 3-områder), herunder bebyggelse af arealerne.

Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

Der er følgende afstande til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mm;

- Kirkebyggelinje: ca. 500 m
- Søbeskyttelseslinjer: få meter
- Åbeskyttelseslinje: ca. 300 m
- Skovbyggelinje: få meter
- Fortidsmindebeskyttelseslinje: ca. 700 m
- Beskyttede jord- eller stendiger: ca. 400 m
- Fredede områder: ca. 750 m
- Kulturmiljøområder:
- Beskyttet naturområde (§ 3 områder) få meter
- Habitatområder: mere end 1000 m
- Afstand til arealer omfattet af bufferzone ikke relevant
- Områder med drikkevandsinteresser ikke relevant
- Områder med særlige drikkevandsinteresser ikke relevant
- Nitratfølsomme grundvandsområder ikke relevant
- Nitratklasse i forhold til overfladevand ikke relevant

1.4 Ejendommens bygningsanlæg

Der er vedlagt en tegning over ejendommens bygningsanlæg. Der sker ingen ændringer i bygningsanlæggene, da produktionen udvides indenfor eksisterende rammer.

1.4.1 Produktionsanlægget

Der ansøges ikke om etablering af nyt produktionsanlæg, da de eksisterende anlæg har kapacitet nok.

So- og smågris

I løbe/drægtighedsstalden er der plads til 200 søer, som opstaldes individuelt på delvist spaltegulv. I fareafdelingen er der 100 pladser med delvist spaltegulv.

I smågrisestalden øges antallet af stipladser fra 1155 til 1385. Smågrisene går i en to-klimastald med delvist spaltegulv.

I so- og smågrisestaldene er der diffus ventilation, som er kendetegnet ved konstant åbningsareal og lufttilførsel til staldrummet med lille hastighed. Ventilationsanlægget er af mærket Skov. Der er 12 afkast på taget. 7 på den ene side og 5 på den anden side.

I so- og smågrisestalden er der ikke anvendt teknologier, som begrænser ammoniak eller lugt.

Slagtesvin

Antallet af stipladser hos slagtesvinene øges fra 400 til 700. Slagtesvinene går på fast gulv.

I slagtesvinestalden er ventilationen styret af undertryk, hvor luften trækkes ind igennem ventiler i væggen og tagfladen. Der er tre afkast, som er placeret ca. 1 m over tagfladen. Det ene afkast er af ældre dato og ukendt mærke, og de to andre er af mærket Fancom B11.

Der er ikke anvendt nogen teknologier til begrænsning af lugt eller ammoniak i slagtesvinestalden.

Kvæg

Ammekøerne går i bindestald med riste og resten af kvæget går på dybstrøelse. Halvdelen af kvæget går ude halvdelen af året inden for udbringningsarealerne.

I kvægstaldene er der ikke anvendt teknologier til begrænsning af ammoniak eller lugt.

1.5 Ejendommens husdyrhold

Fordeling af antal dyr og dyreenheder på dyrekategori før og efter udvidelsen på Højfjældevej fremgår af nedenstående tabel.

Dyrekategori	Før udvidelse	Før Udvidelse	Efter udvidelse	Efter udvidelse
Dyreart	Antal	DE	Antal	DE
Ammekøer	16	10	18	11,26
Opdræt (0-6 mdr.)	6	1,22	6	1,22
Opdræt (6-16 mdr.)	10	3,06	10	3,06
Tyrekalve (til 450 kg)	10	2,94	9	2,65
Tyrekalve (0-6 mdr.)	6	0,36	9	0,54
Avlstyr	1	0,47	1	0,47
Årssøer	300	69,96	300	69,96
Smågrise (7,2-30 kg)	7.500	42,86	9.000	51,43
Slagtesvin (30-102 kg)	1.590	43,8	2800	80
I alt		174,71		220,59

1.6 Produktion af husdyrgødning

Gødning fra svinestaldene håndteres som gylle. Fast gødning fra kostald udlægges på møddingsplads.

Den samlede produktion af gødning er beregnet ud fra Landbrugets byggeblad. Ifølge det producerer grisene 2.766 ton gylle om året, 280 ton fast gødning og 896 ton ajle.

1.6.1 Ejendommens opbevaringsanlæg

På ejendommen er der to gyllebeholdere. Den ene rummer 1000 m³ og er opført i 1992. Der er udført beholderkontrol i 2002. Den anden gyllebeholder er på 2000 m³ og er opført i 2003. Der er fast overdækning på denne beholder.

Der er en opbevaringskapacitet i gyllekanalerne på 265 m³. Gyllekanalerne tømmes udelukkende til den gyllebeholder der har teltoverdækning. Det er oplyst, at gyllekanalerne tømmes hver 14. dag.

Fast gødning fra kostaldene opbevares på møddingsplads, hvor der er daglig tilførsel. Pladsen er på 800 m² og omfatter også ensilageplads.

Ajle føres til en 90 m³ stor ajlebeholder. Alderen på ajlebeholderen kendes ikke.

1.6.2 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af husdyrgødning skal være tilstrækkelig i henhold til den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse.

Der er en kapacitet til opbevaring af husdyrgødning på ca. 10 måneder.

1.7 Bedriftens landbrugsjord

Bedriftens landbrugsjord består af ejede arealer samt aftalearealer. Arealerne fremgår af nedenstående tabel.

Der udspredes gylle på følgende arealer:

Højfjældevej 5	62 ha
Nørremarksvej 2	46,72 ha
Meltoftevej 11	31,82 ha
Skovlængevej 36	5,58 ha

Det vil sige, der er et samlet areal på 146,11 ha.

Derudover er der indgået aftale om udspreddning af gylle på 18,49 ha beliggende ved Meltoftevej 8.

1.7.1 Harmoniareal

Harmoniarealet er defineret som det nødvendige areal til udspreddning af husdyrgødning. For en svineproduktion må der maksimalt udspreddes 1,4 DE/ha. For kvæghold må der udspreddes 1,7 DE/ha. Harmoniarealet kan sikres gennem ejede og forpagtede arealer samt arealer med husdyrgødningsaftale. Der kan kun medregnes arealer, der kan og må udbringes husdyrgødning på.

Til bedriften er der et udspreddningsareal på 164,6 ha til rådighed. Det samlede harmonikrav er på 155,1 ha, hvilket er opfyldt.

1.7.2 Arealkrav

For ejendomme med husdyrhold er der krav om, at der skal være et bestemt areal til rådighed til udspreddning af husdyrgødning på bedriften, dette kaldes for arealkrav. Størrelsen af dette fastsættes som en procentdel af det areal, der er nødvendigt for at opfylde det miljømæssige harmonikrav. For antal dyreenheder i intervallet 0-120 DE skal der ejes 25 % og for dyreenheder, der overstiger 120 DE skal der ejes 30 %. Arealkravet gælder på bedriftsniveau. Op til 33 % kan opfyldes ved tinglyste forpagtninger eller husdyrgødningsaftaler, som sikrer at husdyrproduktionen til enhver tid kan disponere over arealet til udbringning af gødning mindst 5 år frem i tiden.

Af nedenstående fremgår at arealkravet for produktionen på Højfjældevej er opfyldt.

Arealkrav svin:

DE	Harmonikrav (ha)	Arealkrav (ha)
0-120 DE	85,7	21,4
120-201,39 DE	58,1	17,4
I alt	143,8	38,8

Arealkrav kvæg:

DE	Harmonikrav (ha)	Arealkrav (ha)
0-19,2	11,3	2,85

Arealkrav i alt: 41,6 ha, hvilket er opfyldt

2 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug

2.1 Energi

Der anvendes energi til opvarmning af stalde, gyllepumpning, belysning og ventilering af stalene samt til opvarmning af stuehuset.

Energiforbruget før og efter udvidelsen er beregnet ud fra Håndbog for svinehold 2007. Elforbruget før er beregnet til 127.600 kWh/enh, og efter udvidelsen til 139.500 kWh/enh.

Der er en 2500 liters olietank på ejendommen. Olietanken er lejet og er fra 2005.

Derudover er der en dieseltank på 1400 l, hvor alderen er ukendt.

2.2 Vand

Ejendommen forsynes med vand fra Vesterborg Vandværk. Ejer har ikke kendskab til ubenyttede brønde eller borer på ejendommen.

Forbruget før udvidelsen er beregnet til 3899 m³, og forbruget efter udvidelsen vil være ca. 5088 m³.

2.3 Gødning

Afgrødernes behov for næringsstoffer dækkes med husdyrgødning og handelsgødning. Der anvendes gødning i henhold til Plantedirektoratets normer for afgrødernes kvælstofbehov og udnyttelseskravet til kvælstof i husdyrgødningen. Ved planlægning af afgrødernes gødningsbehov tages der desuden hensyn til husdyrgødningens forventede udnyttelse i praksis samt jordens reserver af kvælstof, fosfor og kalium.

2.3.1 Husdyrgødning

Niveauet for tildeling af husdyrgødning til arealerne efter den planlagte udvidelse vil være 1,33 DE/ha i gennemsnit på det totale udspretningsareal. Det tilstræbes, at husdyrgødningen udbringes på tidspunkter, hvor afgrøden er i vækst, og hvor den giver læ og skygge, således at ammoniakfordampningen i forbindelse med at udspretningen af gyllen minimeres mest muligt og udnyttelsen øges.

2.4 Foder og foderopbevaring

Der købes færdig foderblanding til slagtesvinene, som blæses ind. Der er filter på siloerne.

Alt foder til søerne blandes selv.

Øvrigt leveret foder og korn tippes i korngrav på ejendommen.

2.5 Kemikalier og pesticider

Sprøjtemidler opbevares på Nørremarksvej 2, 4900 Nakskov. Der er støbt gulv uden afløb.

3 Fleksibilitet

Der er ikke udtrykt ønske om mulighed for at ændre på besætningssammensætningen inden for det maksimale antal dyreenheder på ejendommen.

4 Forventede reststoffer og emission fra anlægget

4.1 Husdyrgødning

I forbindelse med husdyrproduktion vil der være en produktion af husdyrgødning indeholdende primært kvælstof, fosfor og kalium. Det er specielt kvælstof og fosfor, der kan påvirke det omgivende miljø. I ansøgningsmaterialet er mængden af husdyrgødning samt dennes indhold af kvælstof og fosfor før og efter udvidelsen opgivet.

4.2 Kvælstofudvaskning

4.2.1 Overfaldevand – Nitratklasse

Alle bedriftens udspretningsarealer er beliggende i område klassificeret som Nitratklasse 0, hvilket betyder, at arealerne ikke afvander til et sårbart vandområde.

4.2.2 Grundvand – nitratfølsomt område

Ingen af bedriftens udspretningsarealer ligger i nitratfølsomt område i relation til grundvand.

4.3 Fosfor

Ingen af udspretningsarealerne afvander til lavbundsarealer eller Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor.

4.4 Ammoniakfordampning

Ved en husdyrproduktion kan der være fordampning af ammoniak fra stalde, husdyrgødningslagre samt udspretning af husdyrgødningen. Størrelsen af ammoniakfordampningen er afhængig af produktionens størrelse samt af staldtypen, lagertypen samt tidspunkt og teknik til udbringningen af husdyrgødningen.

Højfjældevej 5 er ikke beliggende indenfor bufferzone I eller II, det vil sige, at der ikke indenfor 1000 m af Højfjældevej 5 findes naturarealer omfattet af kravet om bufferzoner.

Naturarealer omkring ejendommen og udspretningsarealer er besigtiget.

Beregninger af ammoniak – emission er beregnet i det elektroniske ansøgningsskema jf. kravet i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug. Den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 4111,35 kgN/år, og meremissionen fra anlægget er beregnet til 1098,31 kgN/år. Meremissionen ammoniak beregnes altid, og ved meremission forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrukket nudrift emission.

For at kunne leve op til kravene om 15 % reduktion af ammoniakfordampning fra stalde og lagre er der lavet følgende projektilpasninger:

For det første fodres slagtesvinene mere restriktivt. Mængden af råprotein i foderet reduceres fra 156 g/FE til 152 g/FE.

Dybstrøelse fra stalden udgør 32 % af den samlede mængde af ejendommens fast møg. Der muges ud to gange årligt og gødningen opbevares på en anden ejendom, men udbringes på arealer der tilhører Højfjældevej 5. I ansøgningmaterialet er det angivet, at disse 32 % af det faste møg udbringes direkte. Dette er gjort, fordi det ikke er muligt at angive, at møget opbevares på en anden ejendom, og ikke skal tælle med i ammoniakfordampningen på Højfjældevej 5.

I ansøgningsskemaet står der, at kravet om 15 % reduktion på ammoniakudledning ikke er opfyldt på trods af ovenstående tiltag. I ansøgningssystemet er det beregnet, at for at kravet skal være opfyldt kræves det en reduktion på 234 KgN.

Fra lagre af fast gødning (møddingsplads) er der ifølge beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem en fordampning på 975 kg N. I følge Dansk Landbrugsrådgivning, Landscenteret viser forsøg med overdækning af markstakke, at der kan opnås en reduktion af ammoniakfordampningen på 86 % for svinedybstrøelse. Teknik- og Miljømyndighed har kontaktet Martin Nørregaard Hansen, Det jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, for at få hans vurdering af forsøget. Martin Nørregaard Hansen, vurderer at hvis ikke hele lageret er dækket, så begrænses effekten af overdækningen, da hovedparten af fordampningen finder sted i den første halvdel af lagringsperioden – altså fra den nylig tilførte gødning. Han vurderer, at der kan opnås en reduktion på ca. 25 %, men understreger, at der ikke er udført forsøg der bekræfter dette.

Ansøger har derfor oplyst, at 2/3 af møddingspladsen overdækkes, og frisk gødning overdækkes som minimum en gang om ugen. Når møddingspladsen overdækkes reduceres

ammoniakfordampningen med 243, 75 kg N, og dermed er reduktionskravet på 15 % overholdt.

4.5 Lugtemission

Lugtemission stammer fra staldene samt fra husdyrgødningssystemerne inklusiv opbevaringsanlæggene (vedvarende lugtkilder). Desuden forekommer lugtemission ved udbringning af husdyrgødningen (periodiske lugtkilder)

4.5.1 Vedvarende lugtkilder

For de vedvarende lugtkilder beregnes en lugtgeneafstand. Uden for denne lugtgeneafstand må lugtgenerne fra husdyrholdet anses som værende ubetydelige. I ansøgningssystemet beregnes lugtgeneafstandene ved hjælp af FKM vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning.

Geneafstandene for lugt er angivet og beregnet i ansøgningssystemet. Ifølge ansøgningssystemet er genekriterierne overholdt.

4.5.2 Periodiske lugtkilder

Der køres husdyrgødning fordelt over 4 uger om året. Udbringning af husdyrgødning foregår ca. en uge i februar, 2 uger i løbet af foråret og en uge i efteråret. En del af husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes i jorden kort efter udspredning.

4.6 Støvemission

Der kan forekomme støvemission i forbindelse med foder.

4.7 Støjklider

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt interne og eksterne transportere til og fra ejendommen. Der vil være mindre spidsbelastning af støj i forbindelse med ind- og udlevering af grise, som primært foregår om natten.

Derudover vil der kunne forekomme støj fra pasning af grisene. Der er daglig pasning af grisene i tidsrummet 06.00-18.00 også lørdage, søndage og helligdage. Derudover vil der være konstant drift af staldanlægget, det vil sige, at foder- og ventilationsanlægget vil være i konstant drift.

Støjproduktion fra markdrift vil hovedsageligt være i to højsæsoner - forår og sensommer. En del af høsten vil kunne foregå i aften og nattetimerne/tidligt om morgenen.

Kornindblæsning foregår ca. ½ time pr. måned og ca. 7 dage efter høst.

4.8 Lys

Der er vedhæftet en situationstegning med angivelse af lyskilder i bilagsdelen. Der vil normalt kun være udendørs belysning.

Lyset ved stalden tændes manuelt og er kun tændt meget sjældent, og kun når der er behov for det, f.eks. ved udlevering af grise. På gårdspladsen er der to små lamper med bevægelsessensorer, som ikke er synlige udefra.

4.9 Transport

Ansøger har oplyst, at antallet af transportere vil være det samme i nudrift og ansøgt drift, bortset fra antallet af gylletransportere som vil stige ca. 20 %. Transport af husdyrgødning sker med traktor og gyllevogn (20 t). Der udbringes normalt gødning i februar og oktober samt i foråret. Antallet af dage vil variere afhængigt af vejr og afgrødesammensætning.

Transport til og fra ejendommen sker via Højfjældevej.

Der leveres foder 1-2 gange om ugen i gennemsnit. Der kan dog forekomme uger med op til 3 leverancer.

Der leveres slagtesvin 1 gang ugentligt og smågrise leveres hver anden uge.

4.10 Fluer og skadedyr

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg vil være med til at begrænse gener fra skadedyr. Der er rovfluer i staldene til forebyggelse af gener fra fluer. Der har ikke været problemer med rotter eller mus på ejendommen. Der er aftale med kommunen omkring forebyggende rottebekæmpelse.

4.11 Spildevand

Vandforbrug i svinestaldene til rengøring og vandspild er beregnet til henholdsvis 258 m³ og 312 m³. I kvægstaldene er drikkevandspild beregnet til 12 m³.

Spildevandet fra staldene ledes til gyllebeholder.

Sanitært spildevand afledes via septiktank til markdræn. Der ledes ikke spildevand fra produktionen til septiktankene.

4.12 Affald

Emballage som pap, plast og papir, tomme spraydåser eller andre hjælpemiddelrester afleveres til destruktion ved rette myndigheder. Affaldet opbevares i laden inden aflevering. Det har ikke været muligt at oplyse mængden af de enkelte affaldstyper.

4.12.1 Olie- og kemikalieaffald

Olie – og kemikalieaffald opbevares på Nørremarksvej 2.

4.12.2 Animalsk affald

Døde dyr afhentes af DAKA. De døde dyr placeres ved landevejen få timer før afhentning. Smågrise opbevares i container, der afhentes fast hver anden uge. Der afhentes ca. 1-2 døde søer pr. måned.

5 Risici

Der kan generelt på landbrugsejendomme forekomme driftsforstyrrelser, som kan medføre forøget forurening.

Eks. driftsforstyrrelser	Eks. forureningsrisiko
Overløb, spild eller revnet gyllebeholder	Forurening af arealer omkring gyllebeholder, herunder evt. dræn/recipient
Utæt flydelag	Øget ammoniakfordampning, lugtgener
Forkert foderblanding (m. lille risiko)	Forøget N og P indhold i gødning og dermed risiko for overgødskning.
Alvorlig svinesygdom	Nedslagtning af besætning
Strømsvigt	Svigt i ventilationssystem
Mgl. afhentning af døde dyr	Lugtgener, uhygiejniske forhold
Mgl. Staldhygiejne	Lugtgener, uhygiejniske forhold, fluer/skadedyr

I ansøgningskemaet er angivet, at der er alarmanlæg på staldventilationen og nødgenerator, hvilket vil minimere omkostninger ved evt. strømsvigt, da skaden hurtigere kan justeres.

Medarbejdere, der skal arbejde med udstyret til udlægning af gylle, får en grundig instruktion i brugen af udstyr.

Desuden er det oplyst, at udstyr kontrolleres løbende så fejl og mangler opdages i tide.

6 Egenkontrol

Ansøger har oplyst følgende forslag til egenkontrol:

- Produktions- og dyrlægerapporter gemmes i 3 år
- Registreringer af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring planteproduktion gemmes i 3 år.
- Der føres generelt tilsyn med diverse funktioner af stald og foderanlæg og evt. uregelmæssigheder justeres.
- Gyllebeholder tjekkes, og der føres logbog.
- Udstyr til udbringning af gylle kontrolleres før ibrugtagning og medarbejdere får instruktion i brug af udstyret.
- Foderplan optimeres løbende, således at den indeholder den rette mængde N og P.
- Ventilationsanlæg er etableret med alarmanlæg, og der er nødstrømsgenerator.
- Døde dyr opbevares under overdækning og afhentes 1-2 gange om ugen af DAKA
- Landbruget drives efter princippet om godt landmandskab

7 Husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser, at gyllebeholdere vil blive tømt på forsvarlig vis. Ligeledes vil foder og evt. øvrigt oplag blive bortskaffet på forsvarlig vis.

Vurderinger

8 Vurdering af produktionens miljøpåvirkning

8.1 Kvælstofpåvirkning

Produktionen på Højfjældevej påvirker miljøet med kvælstof fra husdyrgødningen. Teknik- og Miljømyndighed har vurderet om påvirkningen har negativ effekt på grundvandet, vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

8.1.1 Overfladevand

Jævnfør afsnittet om kvælstofudvaskning ligger ingen af udspretningsarealerne i områder som afvander til sårbare Natura 2000 områder.

I det elektroniske ansøgningssystem er DE_{max} (det maksimale harmonitryk, som beskyttelsesniveauet for nitrat foreskriver) beregnet til 1,42 DE/ha for ejede og forpagtede arealer. Endvidere er DE_{reel} (den mængde husdyrgødning som der ifølge ansøgningen vil blive udbragt pr. ha) beregnet til 1,33 DE/ha. Idet DE_{reel} er mindre end DE_{max} er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt.

Dette betyder, at der ikke stilles krav udover de generelle regler.

På denne baggrund vurderer Teknik- og Miljømyndighed, at beskyttelsen af de sårbare vandområder er sikret.

8.1.2 Grundvand

I forhold til grundvand er det undersøgt om udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. Ingen af udspretningsarealerne tilhørende produktionen på Højfjældevej er beliggende i nitratfølsomme områder i forhold til vandindvinding.

Ingen af arealerne er beliggende i områder med drikkevandsinteresse eller særlig drikkevandsinteresse.

Det er Teknik- og Miljømyndigheds vurdering, at der ikke skal sættes vilkår udover de generelle regler.

8.1.3 Vandløb, søer og enge

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af kvælstof og fosfor til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften.

Der blev besøgt 3 naturlokaliteter. Se bilag 4.

Lokalitet 1 er på besigtigelsestidspunktet ikke specielt næringsstofbelastet, hvilket højst sandsynligt skyldes, at der er en brakzone om vandhullet, som primært fungerer som en buffer i forhold til udvaskning til vandhullet. Bufferzonen bar tydeligt præg af, at området var næringsstofbelastet, da specielt planten Stor Nælde var rigt repræsenteret.

Der blev ved besigtigelsen ikke observeret padder i og omkring vandhullet, men da der ligger mange vanduller indenfor kort afstand fra det pågældende vandhul kan det ikke udelukkes, at der kan være padder tilknyttet denne lokalitet.

Alle danske paddearter er fredede, og mange af dem er også bilag IV-arter. Det er derfor vigtigt at sikre, deres levesteder samt de økologiske forbindelser i det åbne land, hvilket betyder, at hvis en paddebestand forsvinder fra et vandhul, så har de meget svært ved at genindfinde sig, da spredningsmulighederne ikke er til stede.

Lokalitet 2 er også et beskyttet vandhul, som dog ligger langt væk fra stald og lager, og derved ikke så udsat. Vandhullet var næsten tørlagt, men umiddelbart virkede det ikke så næringsstofbelastet. Der blev ikke observeret padder i og omkring vandhullet. Teknik- og Miljømyndighed vurderer at påvirkningen fra stald og lager er uvæsentlig for lokalitet 2.

Den sidste lokalitet, som blev besøgt, er udpeget som en beskyttet fersk eng. Engen er beliggende i en lavning i terrænet. På baggrund af besigtigelsen, og flyfotos fra 1995 er arealet blevet opgjort til at være ca. 5000 m². På baggrund af flyfotos taget i perioden 1995 – 2006, vurderer Lolland Kommune, at arealet nu er mindre end 5000 m², ligesom området bærer præg af at være gødsket. Dette bliver understreget af, at man på flyfotos tydeligt kan se sprøjtespor.

Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at påvirkningen fra stald og lager er uvæsentlig for lokalitet 3, men at der skal stilles vilkår for at begrænse påvirkningen i forbindelse med udspredning.

8.2 Fosforudledning

Husdyrgødning indeholder fosfor. Ved udbringningen af husdyrgødning tilføres markerne fosfor, som er et vigtigt plantenæringsstof, og ved høst fjernes der fosfor med afgrøderne. Tilføres der husdyrgødning efter de gældende harmoniregler, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne. I henhold til beregninger udført i det elektroniske ansøgnings-skema vil den totale mængde fosfor i husdyrgødningen udgøre 4003,37 kg P efter udvidelsen, hvilket svarer til ca. 25,2 kg P/ha i gennemsnit.

Ingen af udspretningsarealerne til Højfældevej 5 er beliggende i områder, der afvander til områder i Natura 2000 områder, som er overbelastede med fosfor. Derfor er der i henhold til Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. til husdyrbrug ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning på udspretningsarealerne.

8.3 Ammoniakdeposition

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og derfor påvirke særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v. Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 15 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem ved ansøgninger modtaget i 2007. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Udegående dyr friholdes dog for reduktionskrav i den periode, de er udegående. For malkekøer og det tilhørende opdræt reduceres reduktionskravet derfor forholdsmæssigt. I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt bufferzoner om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Bufferzoner (bufferzone I) på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medføre en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone i en afstand fra 300-1000 meter om nedenfor nævnte områder (bufferzone II) må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1 km, må merbelastningen maksimalt udgøre hhv. 0,5 og 0,3 kg N pr. ha.

De særlige naturområder, som er omfattet af krav om bufferzone er nævnt i § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ingen naturområder i nærheden af Højfjældevej 5 er omfattet af kravet om bufferzoner, og dermed er ejendommen ikke beliggende i hverken bufferzone I eller II.

Det er Teknik- og Miljømyndigheds vurdering, at de fastlagte beskyttelsesniveauer i henhold til lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er tilstrækkelig til at sikre, at ingen naturområder påvirkes i negativ retning.

8.4 Pesticidpåvirkning

Påvirkning med pesticider kan ske gennem nedvaskning til dræn og grundvand fra det dyrkede areal samt ved punktkildeforurening i forbindelse med påfyldning og rengøring af marksprøjten. Endvidere kan der ske forurening af vandløb og søer, hvis der ikke udvises påpasselighed med vinddriften.

8.5 Påvirkning af bilag IV arter

Den nærmeste lokalitet, hvor der er registreret bilag IV-arter, er i et EF-habitatsområde, som ligger 1,5 km væk fra nærmeste udspretningsareal (det røde område nordvest for Højfjælde). Det er Teknik- og Miljømyndigheds vurdering, at lokaliteten ligger for langt væk til at produktionen fra Højfjælde eller udspretningsarealerne påvirker området.

9 Vurdering af ressourceforbrug og affaldshåndtering

Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at der i forbindelse med driften på Højfjældevej 5 er gjort tiltag, som vil sikre, at anvendelse af energi, næringsstoffer, vand og pesticider minimeres mest muligt, således at tabene til omgivelserne bliver så minimale som mulige, samtidig med at produktionen kan foregå på et rentabelt niveau.

10 Vurdering af lugt-, støv-, støj-, flue-, transport- og lysgener

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation. Lugtberegningerne i ansøgningssystemet foretages kun fra staldene.

Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og reguleres derfor ved hjælp af generelle regler, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav til placering af stalde og anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006) fastsætter i § 16, stk. 4 krav om, at beholdere for flydende husdyrgødning (fra svin og kødædende pelsdyr), der etableres mindre end 300 m fra nabobeboelse altid skal forsynes med fast overdækning i form af flydedug, teltoverdækning eller lignende. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. januar 2007. Det betyder, at alle de nye beholdere, som er omfattet af ovennævnte generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal leve op til det faste overdækningskrav, hvis de er bygget efter 1. januar 2007, uanset på hvilket tidspunkt den pågældende myndighedsafgørelse til beholderen er meddelt.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke kan stilles vilkår om fast overdækning af den mindste gyllebeholder på Højfjældevej 5, da den er etableret før 1. januar 2007, selvom der er mindre end 300 m fra nærmeste naboejendom til gyllebeholder.

Lugtgenaeafstandene med udgangspunkt i den nuværende og kommende produktion på Højfjældevej 5 er beregnet både i henhold til FMK-vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning. Lugtgeneberegningerne viser, at lugtgenekriterierne ifølge Lov 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt både i forhold til boliger i byzone, boliger i samlet bebyggelse og for enkelt beboelse i landzone.

Samlet set vurderes der ikke at være kumulative effekter i relation til lugtgener i området omkring Højfjældevej, idet der er forholdsvis langt til naboejendomme med et væsentligt husdyrhold. Derfor vurderer Teknik- og Miljømyndighed, at de nærmeste naboer ikke vil blive udsat for lugtgener, som overstiger et acceptabelt niveau.

Det skal dog nævnes, at der kan forekomme kortvarige perioder med lugtgener i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning.

Støv

Med hensyn til støvgener er Teknik- og Miljømyndigheds vurdering, at idet der er så langt til omboende vil disse ikke udsættes for væsentlige gener, idet støvgener i forbindelse med produktionen ofte kun vil forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt at støvudvikling kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Støj

Der vil kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport samt fra stalde.

Teknik- og Miljømyndighed vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningmaterialet, at der ikke vil være uacceptable støjgener for omkringboende forbundet med udvidelsen.

Fluer- og Skadedyr

Det er Teknik- og Miljømyndigheds vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes fluer og andre skadedyr vil blive bekæmpet, således at gener heraf undgås.

Lys

Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at anvendelse af lys i staldene og udenfor bygningerne på Højfjælde ikke vil medføre lysgener for omboende naboer.

Transport

Der sker en forøgelse af antallet af gylletransporter på 20 %. Dette er en væsentlig forøgelse. Teknik- og Miljømyndighed vurderer dog, at der ikke skal stilles vilkår til transporten, da man uanset, hvilken vej man vælger at transportere gyllen, vil skulle forbi boliger.

11 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Bedst Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Technique) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse energiforbruget. Anvendelse af teknikker, der er beskrevet i BAT-byggeblade, sikre at der er foretaget en vurdering af teknikkenes virkninger på miljøet, og teknikken kan anvendes på økonomisk mulige vilkår under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper om lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd m.v. Der er nedsat en følgegruppe under Miljøstyrelsen, som skal foretage denne vurdering. En beskrevet teknik, der lever op til alle ovenstående krav, har fået betegnelsen BAT. Er teknikken forbundet med store omkostninger, eller er reduktionen i ammoniakfordampningen minimal, har teknikken fået betegnelsen BAT-kandidat.

Der er i ejendommens farestald indført staldsystem med delvist spaltegulv. Det vil være muligt at udføre gyllekøling i løbe- og drægtighedsstalden, men det vil ikke være økonomisk rentabelt før stalden vil skal renoveres pga. alder eller lign.

I smågrisestaldene er der indført to-klimastald med delvist spaltegulv.

Den eksisterende slagtesvinestald er udført med fast gulv. I forbindelse med en renovering af stalden vil det kunne overvejes at indføre enten at indføre delvist spaltegulv, delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund eller luftvasker med rensning af 60 % af afgangsluften.

Ansøger har fremsendt beregning på ombygning af stalde. Derudover har ansøger oplyst, at slagtesvinestalden forventes at blive taget ud af brug inden for 5 år. Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at det ikke vil være økonomisk rentabelt, at stille vilkår om renere teknologi i stalden, når den indenfor 5 år forventes at skulle renoveres eller produktionen omlægges.

12 Vurdering af hensynet til de landskabelige værdier

Ejendommen er i henhold til Regionplan 2005-2017 placeret i landzone, og i et område som er udlagt til jordbrugsformål. Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet.

Rundt om den mindste af gyllebeholderne er der et beplantningsbælte, som gør at den ikke kan ses. Omkring den største af gyllebeholderne er der også beplantet. Beplantningen er dog ikke så høj endnu. Gyllebeholderen er derfor synlig, når man kommer fra landsbyen Halsted og kommer fra øst mod Højfjældevej 5.

Da der allerede er beplantet omkring gyllebeholderen, og ansøger har oplyst, at bevoksningen om tre år vil skjule gyllebeholderen. Teknik- og Miljømyndighed vurderer derfor, at der ikke skal stilles yderligere krav.

13 Vurdering af tiltag ved ophør af husdyrbruget

I ansøgningen er der ikke beskrevet tiltag i forbindelse med ophør af husdyrbruget. Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at der i forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen skal stilles vilkår om at samtlige produktionsbygninger skal rengøres og sikres for rottetilhold.

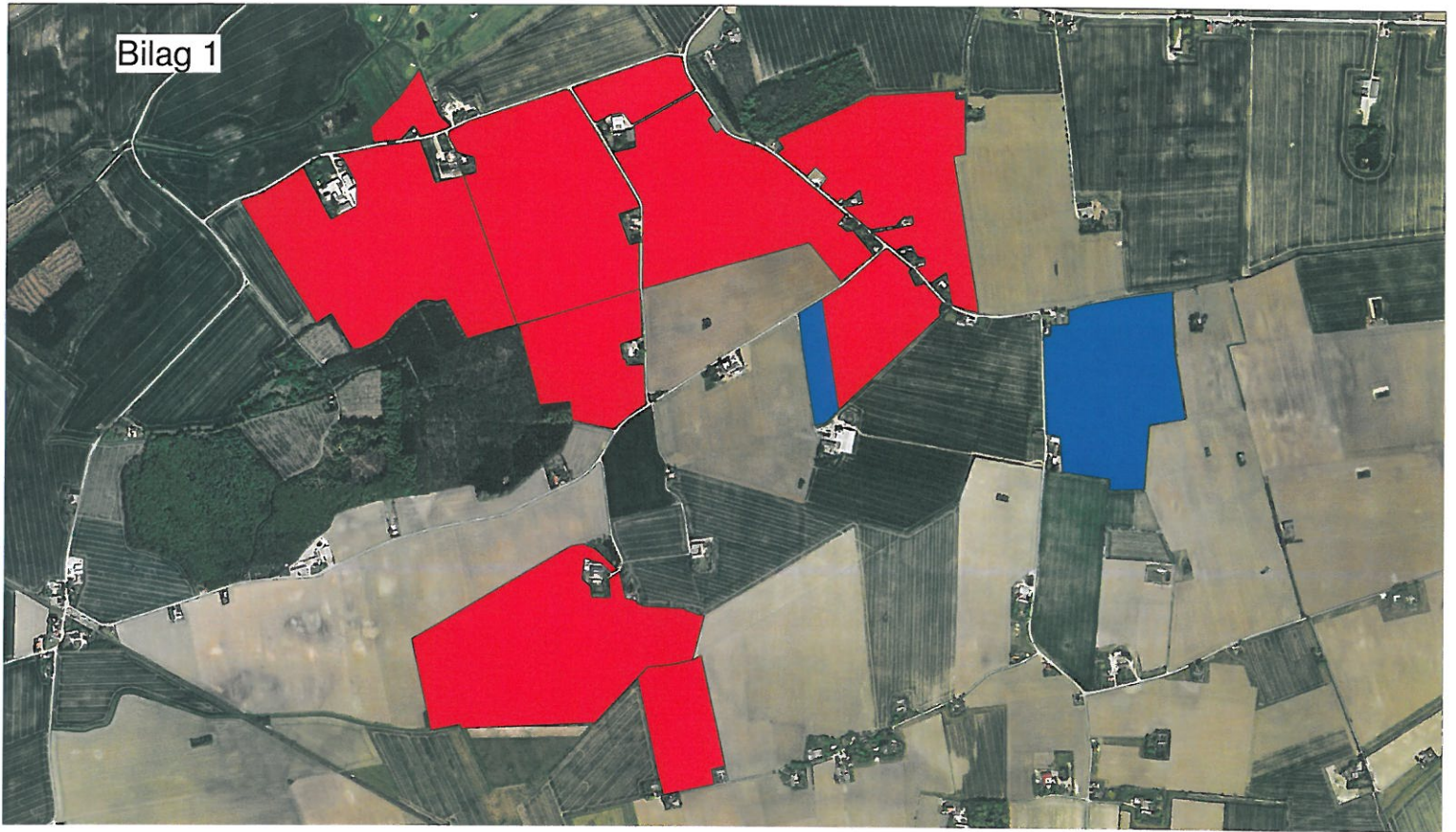
Bygninger skal vedligeholdes, således at ejendommen ikke vil fremtræde misligholdt. Teknik- og Miljømyndighed vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

14 Samlet konkluderende vurdering

Lolland Kommune vurderer, at ejer Børge Sørensen, under hensyntagen til de anførte vilkår, vil kunne fastholde sin produktion uden væsentlige gener for omgivelserne.

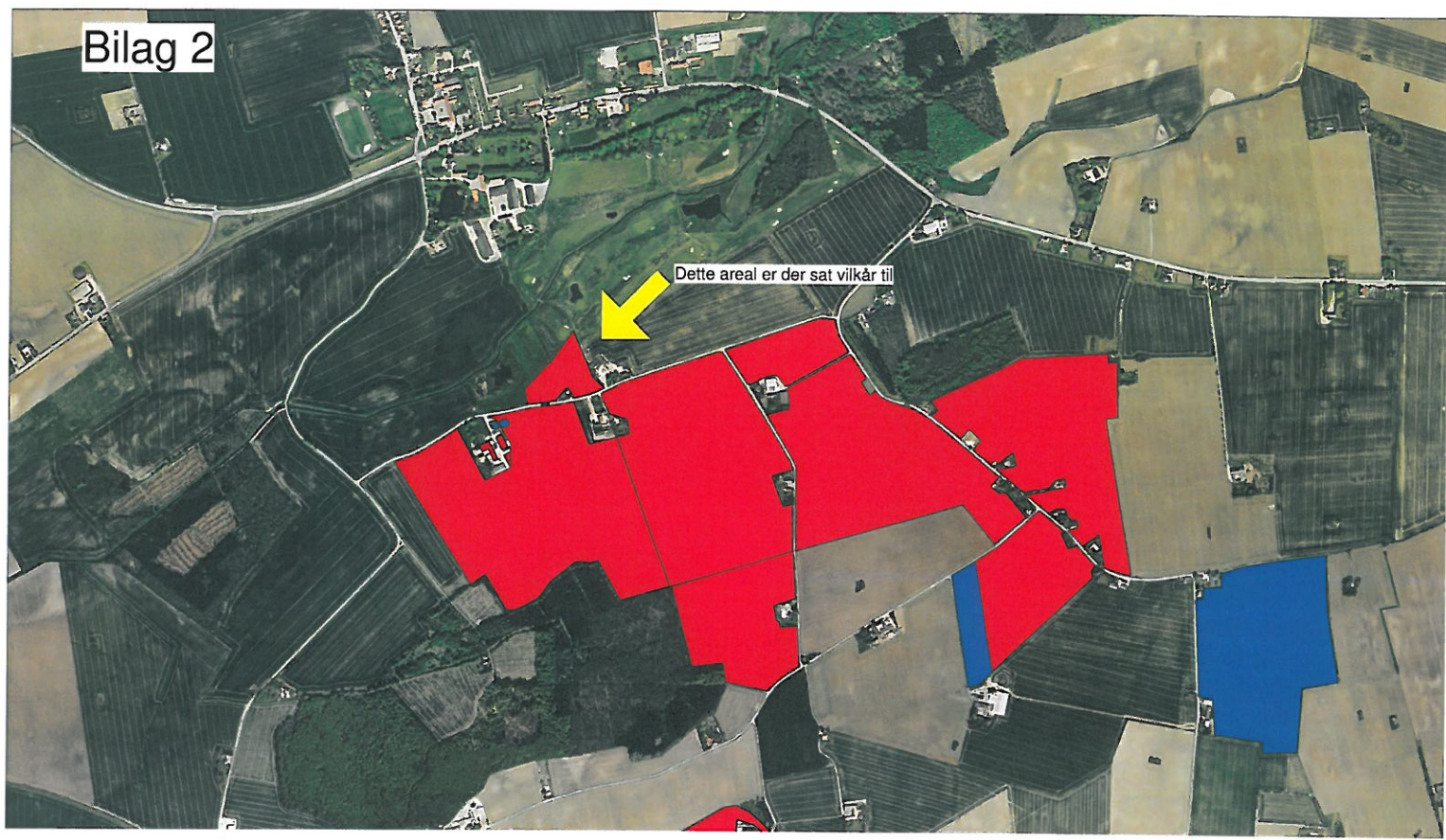
Bilag 2 - Udspretningsarealer

Bilag 1

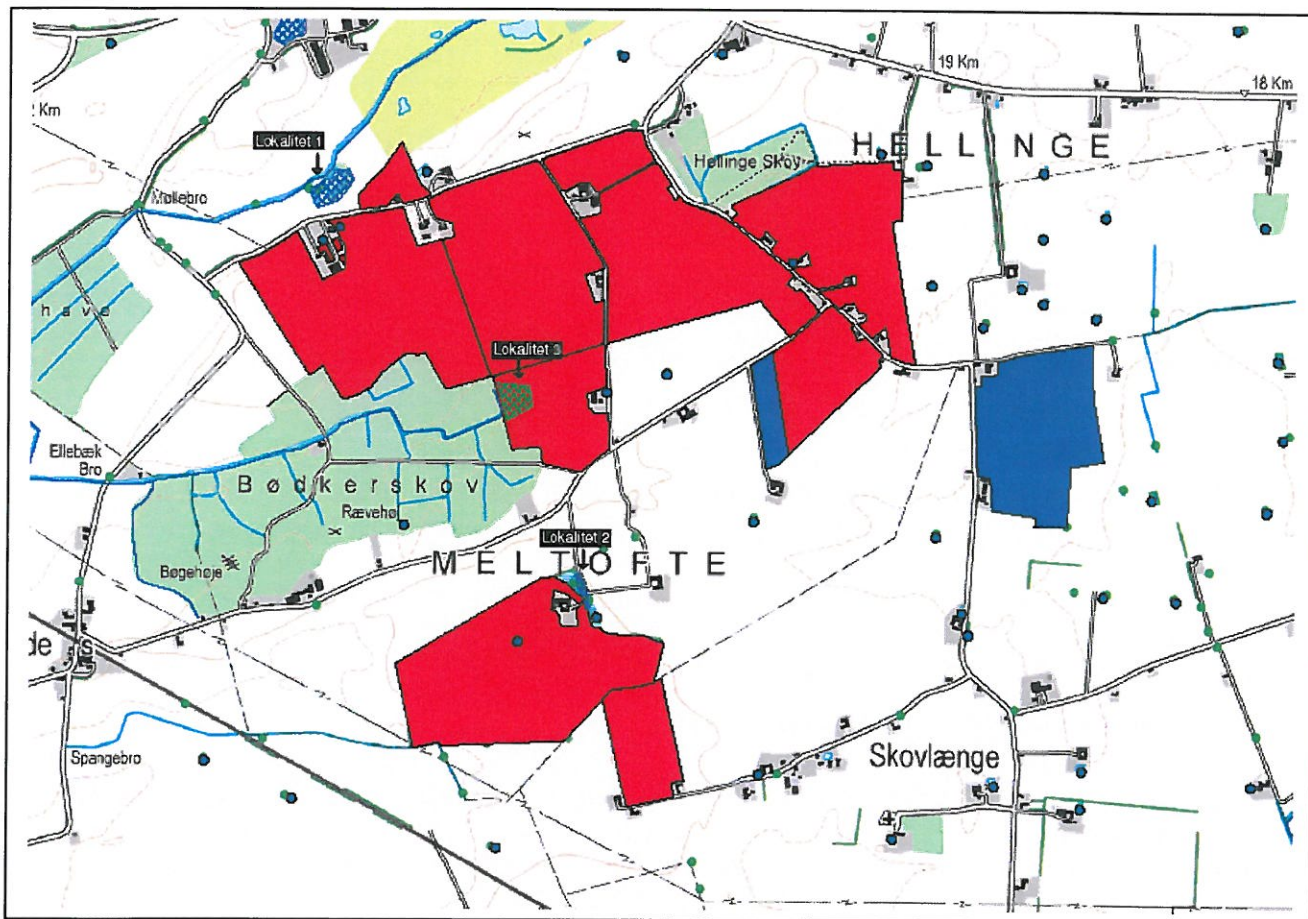
Bilag 3 – Udspretningsarealer ved Golfba- nen

Bilag 2

Dette areal er der sat vilkår til

Bilag 4 – Kort over naturarealer

Blå prikker: Beskyttet vandhul

Røde og blå arealer: udbringningsareal

Skraveret blå felt: Beskyttet sø

Skraveret grønt felt: Beskyttet fersk eng

Bilag 5 – kort over ejendom

Bilag 3

